

Titulació	Tipus	Curs
Llengua i Literatura Espanyoles	OP	3
Llengua i Literatura Espanyoles	OP	4
Estudis d'Anglès i Espanyol	OP	3
Estudis d'Anglès i Espanyol	OP	4
Estudis de Català i Espanyol	OP	3

Professor/a de contacte

Nom : Francisca Montiel Rayo

Correu electrònic : francisca.montiel@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Atès que, durant els cursos precedents, l'estudiant ha hagut de demostrar que ha assolit les competències lingüístiques necessàries al grau que està cursant, en aquesta assignatura haurà de ser capaç d'expressar-se de forma correcta oralment i per escrit. Per aquest motiu, si es detecten errors ortogràfics i d'expressió es descomptaran 0,25 punts per cadascun.

Objectius

Narrativa espanyola contemporània: segles XX i XXI és una assignatura optativa ideada per aprofundir en el coneixement de l'evolució dels gèneres narratius al llarg d'aquest període i de les seves tendències i autors. Per això, els seus objectius són:

- Conèixer el desenvolupament dels gèneres narratius a la literatura espanyola durant l'Edat de Plata, la postguerra i els anys compresos entre la transició a la democràcia i l'actualitat.
- Identificar les principals característiques de la producció d'autors canònics d'aquest període a través de la lectura i l'anàlisi d'obres representatives.
- Reconèixer els trets característics dels subgèneres narratius conreats durant el període objecte d'estudi.
- Comentar i ressenyar adequadament les obres narratives de lectura obligatòria, tant completes com a través de fragments significatius.

Resultats d'aprenentatge

1. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
2. Fer servir les eines digitals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb l'estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
3. Redactar un resum de continguts de manera coherent i cohesionada.
4. Identificar els principals arguments d'un text escrit.
5. Relacionar un autor amb la seva època i amb els trets literaris d'aquesta.
6. Descriure les principals característiques d'un gènere literari concret.
7. Identificar els temes literaris d'un text.
8. Detallar l'estructura d'una producció literària concreta.
9. Reconèixer les fonts literàries d'un text.
10. Saber comentar un text de manera crítica a partir d'una lectura analítica.
11. Contrastar textos d'autors i èpoques diferents.
12. Documentar els processos d'anàlisi i decontextualització literàries.
13. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic i en la transmissió dels seus coneixements.
14. Justificar les característiques dels textos i períodes literaris objecte d'estudi en diferents tipus d'escrits acadèmics (exàmens escrits, treballs acadèmics, resums i ressenyes).
15. Demostrar un coneixement sòlid dels temes relacionats amb l'estudi de la literatura i la cultura en general.
16. Reconèixer els principis de la disciplina d'estudi i les seves fonts principals.
17. Organitzar amb eficàcia la part autònoma de l'aprenentatge.
18. Comentar un text tenint en compte les figures de pensament i d'expressió.
19. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte el seu context històric i social.
20. Utilitzar la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
21. Elaborar resums o ressenyes de treballs acadèmics.
22. Interpretar críticament la bibliografia.
23. Abordar amb rigor els valors transmesos pels textos analitzats, fent-ne una crítica constructiva.
24. Valorar amb rigor els valors transmesos pels textos analitzats, fent-ne una crítica constructiva.
25. Potenciar la capacitat de lectura, interpretació i anàlisi crítica de textos literaris i lingüístics.
26. Redactar comentaris de text amb sentit crític.
27. Identificar les relacions de la literatura amb la història, l'art o altres moviments culturals.
28. Comentar textos literaris, aplicant els instruments adquirits, atenent el context històric i sociocultural.
29. Interpretar críticament obres literàries tenint en compte les relacions entre els diferents àmbits de la literatura i la relació de la literatura amb les àrees humanes, artístiques i socials.
30. Aplicar les eines informàtiques i saber consultar les fonts documentals específiques.
31. Fer servir les fonts tradicionals per a l'obtenció, classificació, interpretació i anàlisi de dades rellevants relacionades amb estudi de la llengua i de la literatura espanyoles.
32. Redactar assajos originals, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
33. Redactar assajos originals i complexos, amb domini de la bibliografia pertinent, sobre autors i obres del període contemporani.
34. Redactar assajos històrics i interpretatius sobre la tradició literària contemporània.
35. Redactar, amb un nivell avançat, assajos històrics i interpretatius sobre la tradició literària contemporània.

Continguts

1. Introducció
2. Periodització de la història de la literatura espanyola dels segles XX i XXI.
3. Els gèneres narratius contemporanis: conte, novel·la curta, microrelat, novel·la.

4. L'Edat de Plata de la cultura espanyola (1902-1939)
5. Més enllà del Modernisme.
6. La nova literatura: la influència d'Ortega y Gasset.
7. El nou Romanticisme.
8. Una llarga postguerra (1939-1975)
9. Tendències narratives durant el franquisme.
10. Autors i obres de l'exili republicà de 1939.
11. Els gèneres narratius a l'Espanya democràtica (1976-2026)
12. La narrativa breu.
13. Tendències de la novel·la actual.

Lectures obligatòries completes (a més, la professora facilitarà altres textos narratius breus)

1. Pío Baroja. *El árbol de la ciencia*. Edició de Pío Caro Baroja. Madrid: Cátedra (Letras hispánicas, 225), 2006.
2. Ignacio Aldecoa, *Cuentos*. Edició de Josefina Rodríguez Aldecoa. Madrid: Cátedra (Letras Hispánicas, 62), 2005.
3. Carmen Laforet, *Nada*. Edició de José Teruel. Cátedra (Letras hispánicas), 2020.
4. Ramón J. Sender, *Réquiem por un campesino español*. Introducció d'Antonio A. Gómez Yebra. Barcelona: DeBolsillo (Contemporánea: Narrativa), 2022.
5. Cristina Fernández Cubas, *Mi hermana Elba*. A *Mi hermana Elba y Los altillos de Brumal*. Barcelona: Tusquets (Andanzas), 2024.
6. Una lectura que l'estudiant triarà d'entre les següents :

- Rafael Chirbes, *La buena letra*. Barcelona: Anagrama (Compactos), 2007.
- Julio Llamazares, *Distintas formas de mirar el agua*. Barcelona: DeBolsillo (Best Seller), 2016.
- Sara Mesa, *Un amor*. Barcelona: Anagrama (Narrativas hispánicas, 651), 2020.
- Lucía Solla Sobral, *Comerás flores*. Barcelona: Libros del Asteroide, 2025.
- Fernando Aramburu, *El niño*. Barcelona: Tusquets (Maxi), 2026.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Classes magistrals i sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor	63	2,52	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Treball autònom	75	3	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Tutories programades	12	0,48	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35

L'aprenentatge d'aquesta assignatura es realitza de la manera següent:

- **Activitats dirigides:** Aquestes activitats es divideixen en classes magistrals i en classes pràctiques dirigides per la professora, tot combinant l'explicació teòrica amb el comentari i la discussió dels textos.
- **Activitats supervisades:** Es tracta de tutories programades per la professora, dedicades a la correcció i comentari de problemes als diferents nivells d'anàlisi literària.
- **Activitats autònomes:** Aquestes activitats inclouen tant el temps dedicat a l'estudi personal com a la realització de treballs i comentaris analítics, així com a la realització de les lectures obligatòries.
- **Activitats d'avaluació:** L'avaluació de l'assignatura es portarà a terme mitjançant la participació oral i escrita a classe i la realització de proves escrites competencials de tipologies diverses.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, perquè l'alumnat completi les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a classe	10%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Examen escrit 1	35%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Examen escrit 2	35%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35
Comentari de text o ressenya crítica de la lectura triada	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35

L'avaluació de l'assignatura inclou les activitats següents (s'indica el pes específic de cadascuna a la nota final):

- 1) Assistència i participació: lliurament de breus qüestionaris sobre les lectures abans del seu comentari a classe (10%).
- 2) Una prova escrita sobre la primera part del temari (temes 1, 2 i 3a. Lectures obligatòries 1, 2 y 3) [35%].
- 3) Una prova escrita sobre la segona part del temari (temes 3b i 4. Lectures obligatòries 4 y 5) [35%].
- 4) Realització d'un comentari de text o d'una ressenya crítica a classe de la lectura obligatòria 6 (a triar per l'estudiant d'entre les que es proposen): [20%].

En el moment de la realització de cada activitat d'avaluació la professora informará l'alumnat (campus virtual)

del procediment i data de revisió de les qualificacions. La revisió de les proves es realitzarà en una entrevista prèviament acordada amb la professora.

Si l'estudiant comet qualsevol tipus d'irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, serà qualificat amb 0, independentment del procés disciplinari que pugui derivar-se d'aquest fet. Cas que es verifiquin diverses irregularitats als actes d'avaluació de l'assignatura, la qualificació final serà 0. Aquells actes d'avaluació on s'hagin comès irregularitats (còpia, us de la IA, etc.) no són recuperables.

A aquesta assignatura no es permet l'ús de tecnologies d'Intel·ligència Artificial (IA) en cap de les seves fases. Qualsevol acte d'avaluació que inclogui fragments generats amb IA serà considerat una falta d'honestedat acadèmica, i comportarà que l'activitat sigui avaluada amb un 0 i no es pugui recuperar, o sancions majors en casos de gravetat.

Per aprovar l'assignatura cal obtenir, com a mínim, un 5 a la mitjana ponderada de les activitats d'avaluació. Els estudiants que no aconseguixin aquesta nota i que hagin estat avaluats prèviament d'un mínim de les dues terceres parts de l'assignatura podran participar en la recuperació (de la qual s'exclou el comentari de text o ressenya crítica), sempre que hagin obtingut una nota mitjana mínima de 3,5. La nota obtinguda a la recuperació substituirà la qualificació obtinguda inicialment per fer el càlcul final de la mitjana ponderada.

L'estudiant rebrà la qualificació de no avaluable quan no hagi realitzat més del 30% de les activitats d'avaluació.

Avaluación única

Els estudiants que s'hagin acollit a aquesta modalitat d'avaluació hauran de realitzar les activitats avaluatives següents el dia que es determini al calendari d'avaluació de l'assignatura, que es farà públic durant la primera setmana del curs (campus virtual):

Comentari de text o ressenya crítica de la lectura número 6 (triada per l'estudiant d'entre les proposades): 30%.

Examen parcial 1: 35%.

Examen parcial 2: 35%.

L'estudiant podrà presentar-se a la recuperació del curs si ha realitzat les tres activitats d'avaluació i ha obtingut una nota de conjunt igual o superior a 3,5. El resultat de la prova de recuperació (de la qual s'exclou el comentari de text o ressenya crítica) substituirà la nota obtinguda inicialment per calcular la nota final de l'assignatura.

Els estudiants Erasmus que demanin un avançament d'una activitat d'avaluació hauran de presentar-li a la professora un document escrit de la seva universitat d'origen que justifiqui la seva sol·licitud.

Bibliografía

*** Es lliurarà bibliografia complementària al llarg del curs.

ALBERCA, Manuel (2007). . *El pacto ambiguo. De la novela autobiográfica a la autoficción* Madrid: Biblioteca Nueva.

ALONSO, Santos (2003). *La novela española en el fin de siglo (1975-2001)*. Madrid: Marenostrum.

ANDRÉS-SUÁREZ, Irene (2010). *El microrrelato español. Una estética de la elipsis*. Palencia: Menoscuarto.

CALVO CARILLA, José Luis e Isabel Carabantes de las Heras (eds.) (2011). *Estéticas de la crisis. De la caída del Muro de Berlín al 11-S*. Zaragoza: Institución Fernando El Católico.

CHAMPEAU , Geneviève; Jean-Francois Carcelen; Georges Tyras y Fernando Valls (eds.) (2011). *Nuevos derroteros de la narrativa actual. Veinte años de creación*. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza.

GARCÍA DE LA CONCHA, Víctor (ed.) (1984). *Época contemporánea: 1914-1939, tomo 7 de la Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona: Crítica.

GRACIA, Jordi (ed.) (2000). *Los nuevos nombres: 1975-2000. Primer suplemento, tomo 9/1 de la Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

GRACIA, Jordi y RÓDENAS DE MOYA, Domingo (2011). *Historia de la literatura española. 7. Derrota y restitución de la Modernidad (1939-2000)*. Barcelona: Crítica.

LÓPEZ DE ABIADA, José Manuel y Hans-Jörg Neuschäfer (eds.) (2004). *Entre el ocio y el negocio: industria editorial y literatura en la España de los 90*. Madrid: Verbum.

LYOTARD, Jean-François (1987). *La condición posmoderna*. Madrid: Cátedra.

MAINER, José-Carlos (ed.) (1979). *Modernismo y 98, tomo 6 de la Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

MAINER, José-Carlos (ed.) (1994). *Modernismo y 98. Primer suplemento, tomo 6/1 de la Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

MAINER, José-Carlos (2010). *Historia de la literatura española. 6. Modernidad y nacionalismo (1900-1939)*, dirigida por José-Carlos Mainer. Barcelona: Crítica.

MAINER, José-Carlos (2025). *La edad de plata (1902-1939). Ensayo de interpretación de un proceso cultural*. Madrid: Taurus.

MAINER, José-Carlos, y Santos Juliá (2000). *El aprendizaje de la libertad. 1973-1986. La cultura de la transición*. Madrid: Alianza.

POZUELO YVANCOS, José María (2004). *Ventanas de la ficción. Narrativa hispánica, siglos XX y XXI*. Barcelona: Península.

POZUELO YVANCOS, José María (2009). *Figuraciones del yo en la narrativa: Javier Marías y Enrique Vila-Matas*. Valladolid: Cátedra Miguel Delibes, Universidad de Valladolid.

POZUELO YVANCOS, José María (2010). *100 narradores españoles de hoy*. Palencia: Menoscuarto.

PRIETO DE PAULA, Ángel Luis y LANGA PIZARRO, Mara (2007). *Manual de literatura española actual: de la transición al tercer milenio*. Madrid: Castalia.

SÁNCHEZ VIDAL, Agustín (ed.) (1995). *Época contemporánea: 1914-1939*. Primer suplemento, tomo 7/1 de la *Historia y crítica de la literatura española*, Barcelona: Crítica.

SANZ VILLANUEVA, Santos (ed.) (1999). *Época contemporánea: 1939-1975*. Primer suplemento, tomo 8/1 de *Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

SOBEJANO, Gonzalo (2003). *Novela española contemporánea 1940-1995*. Madrid: Marenostum.

VALLS, Fernando (2003). *La realidad inventada. Análisis crítico de la novela española actual*. Barcelona: Crítica.

VALLS, Fernando (2008). *Soplando vidrio y otros estudios sobre el microrrelato español*. Madrid: Páginas de Espuma.

VILLANUEVA, Darío (ed.) (1992). *Los nuevos nombres: 1975-1990*, tomo 9 de *Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

YNDURÁIN, Domingo (ed.) (1980). *Época contemporánea: 1939-1980*, tomo 8 de *Historia y crítica de la literatura española*. Barcelona: Crítica.

Lectures obligatòries

- Pío Baroja. *El árbol de la ciencia*. Edición de Pío Caro Baroja. Madrid: Cátedra (Letras hispánicas, 225), 2006.
- Ignacio Aldecoa, *Cuentos*. Edición de Josefina Rodríguez Aldecoa. Madrid: Cátedra (Letras Hispánicas, 62), 2005.
- Carmen Laforet, *Nada*. Edición de José Teruel. Cátedra (Letras hispánicas), 2020.
- Ramón J. Sender, *Réquiem por un campesino español*. Introducción de Antonio A. Gómez Yebra. Barcelona: DeBolsillo (Contemporánea: Narrativa), 2022.
- Cristina Fernández Cubas, *Mi hermana Elba*. En *Mi hermana Elba y Los atillos de Brumal*. Barcelona: Tusquets (Andanzas), 2024.
- *Una lectura que el estudiante escogerá de entre las siguientes:*
- Rafael Chirbes, *La buena letra*. Barcelona: Anagrama (Compactos), 2007.
- Julio Llamazares, *Distintas formas de mirar el agua*. Barcelona: DeBolsillo (Best Seller), 2016.
- Sara Mesa, *Un amor*. Barcelona: Anagrama (Narrativas hispánicas, 651), 2020.
- Lucía Solla Sobral, *Comerás flores*. Barcelona: Libros del Asteroide, 2025.
- Fernando Aramburu, *El niño*. Barcelona: Tusquets (Maxi), 2026.

Programari

No és necessari comptar amb cap programa informàtic especial.

Grups i idiomes de l'assignatura

La informació proporcionada és provisional fins al 30 de novembre.
A partir d'aquesta data, podreu consultar l'idioma de cada grup a través d'aquest [enllaç](#). Per accedir a la informació, caldrà introduir el CODI de l'assignatura

Tipus de docència	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques	1	Espanyol	primer	matí-mixt

